

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΤΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΣΕΝΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Νικολέτος μοναχός.

Μά τὴν ἀλήθεια, δὲ θωρῶ σ' ἄθρωπο πλιὸ νὰ λάχη
γιαμιὰ γιαμιὰ μὲ τὴ χαρὰ καὶ πλήσια πρίκα νὰ ᾿χη,
25 καὶ νὰ γρικᾶ σ' ἕναν καιρὸ δροσιὰ νὰ τοῦ ποτίζη
μέσα τὰ φυλλοκάρδια του, φωτιὰ νὰ τὰ φλογίζη·
γιατ' εἶναι πράμα πὸν μαζὶ νὰ στέκου δὲ μποροῦσι,
μηδὲ ποτὲ σὲ μιὰ καρδιά σμιχτὰ νὰ κατοικοῦσι.
Μολονετοῦτο, ἀντίδικα τσῆ φύσης, μετὰ μένα,
30 δὲν ξεύρω μ' ἴντα θάμασμα, στέκουν κατοικημένα.
Γιαῦτος περίσσια χαίρομαι, καὶ μέσα στὴ χαρὰ μου
πρίκα μεγάλη καὶ καημὸς φλογίζει τὴν καρδιά μου,
καὶ κλαίγω ὁμάδι καὶ γελῶ, καὶ καλοκαρδισμένου
τ' ὀιμένα ἀπὸ τὰ χεῖλη μου δὲ λείπει τοῦ καημένου.
35 Πηδῶ κι' εἰς βάθητα βουλῶ, πέφτω κι' εἰς στράτα σώνω,
γλακῶ κι' ὀπίσω βρίσκομαι, φτάνω μὰ δὲ σιμώνω.
Μέσά ᾿μαι στὴν παράδεισο καὶ βρίσκομαι στὸν Ἄδη,
φῶς ἔχουνε τὰ μάτια μου καὶ σκοτεινάγρα ὁμάδι,
κι' ἐκεῖνο πού ᾿ναι πλιότερο, μοίρα ἀσύστατή μου,
40 τὸ θάνατό μου πιθυμῶ καὶ θέλω τὴ ζωὴ μου.
Τό ᾿να, ἢ γιαγάπη ὀποῦ βαστᾶ σὲ μένα ἢ κερά μου
τόσα μεγάλη καὶ πιστή, μὲ τὴν καρδιά βοηθᾶ μου,
καὶ τ' ἄλλο, τὰ μποδίσματα τῆς Πουλισένας πάλι —
ὀιμέ, καὶ πῶς μπορῶ νὰ ζῶ ᾿ς τέτοια φωτιὰ μεγάλη!

ΣΕΝΑ ΤΡΙΤΗ

Κατζάραπος φωνάζοντας και κρατώντας την κοιλιά του, και Νικολέτος.

ΚΑΤΖΑΡΑΠΟΣ

45 Όιμέ, όιμένα, ή κοιλιά! Βοηθάτε μου, βοηθάτε,
γιὰ τὸ Θεό, βοηθάτε μου, γιὰ τὸ Θεό, γλακᾶτε!

ΝΙΚΟΛΟΣ

Ποιός εἶναι ποὺ φωνιάζει ἐπά; Κατζάραπέ μου, τί ἔχεις
κι' ἐπά κι' ἐκεῖ φωνιάζοντας σὰ βουρλισμένος τρέχεις;

ΚΑΤΖΑΡΑΠΟΣ

50 Βοήθα μου, ἀφέντη Νικολό, γιὰτ' εἶμαι ἀποθαμένος!
ἴντα ἔχεις; ποιός σου βάρηκε; καὶ ποῦ ἴσαι λαβωμένος;

ΚΑΤΖΑΡΑΠΟΣ

Ἔνα κοπέλι τὴν κοιλιὰ μου ἴσφαξε τὴν καημένη.

ΝΙΚΟΛΟΣ

Σὲ ποιά μεριά; καὶ δὲ θωρῶ αἷμα ποσῶς νὰ βγαίνει.

ΚΑΤΖΑΡΑΠΟΣ

55 Μέσα τὴν ἔχω τὴν πληγή, καὶ πάγει στο στομάχι.
Όιμένα ὁ κακόμοιρος, μάτι' ἄς μὴν ἤθελά ἔχει!
Ποιόν ἤτον τὸ κοπέλι αὐτό;

ΚΑΤΖΑΡΑΠΟΣ

55 Ὁ γιὸς τῆς Πισπορδίτης!

[56] Ποιᾶς Πισπορδίτης;

ΚΑΤΖΑΡΑΠΟΣ

[56]

Γεῖς γυμνὸς κακὸς <...> ψειρίτης.

ΝΙΚΟΛΟΣ

Δὲν τὸ γνωρίζω ἀληθινά, οὐδ' εἶδα το ποτέ μου.
Μὰ ποιά ἴσως μορφή τὸν ἔκαμε κι' ἐβάρηκέ σου, πέ μου.

ΚΑΤΖΑΡΑΠΟΣ

60 Δίχως αἰτία μοῦ βάρηκε, σὰν εἶναι μαθημένο
νὰ κρούγη δίχως ἀφορμή, τὸ τρισκαταραμένο.
Πούρ' εἶπες μου πολλὰς φορὲς πὼς σ' ἔσφαξε κι' ἐσένα.

ΝΙΚΟΛΟΣ

Δὲν τὸ θυμοῦμαι ἀληθινά, οὐδ' ἔχω το ἴσως.
Μὰ πὲς μου πὼς ἐπέρασε τὸ πρᾶμα, μήπως κι' ἔχει
δίκιο, καὶ δίχως ἀφορμή μοῦ τὸν ἤθελες λέχει.

ΚΑΤΖΑΡΑΠΟΣ

65 Ἀφέντη, ἀφέντης μ' ἔπεψε νὰ ἴθω νὰ σὲ γυρέψω,
γιὰ νὰ γευτῆτε γλήγορα στὸ σπίτι νὰ σὲ πέσω.
Κι' ἐγώ, π' ἀκόμη τίβοτας δὲν εἶχα φαγωμένα,
ἀγάλι ἀγάλι ἐσάλευγα μὲ χεῖλη πρικαμένα,
70 κι' ἐκεῖ πού γρίκου μυρωδιὰ ψητοῦ γῆ ἄλλου πρᾶμάτου
τ' ἀρθούνια μου ἐσυχνάνογα, σὰν τοῦ κατορημάτου
γαϊδάρας κάνει ὁ γάιδαρος — τιμή σου, ἀφέντη, κιόλα·
κι' ἔστοντας γιόμα νὰ ἴτονε, καὶ τὰ στενὰ ἦσαν ὅλα
γεμάτα τσίκνες, λόγιασε τὴν παιδωμὴ τὴν εἶχα,
μόνο ἐξεροκατάπινα κι' ἔβηχα δίχως βήχα.

ΝΙΚΟΛΟΣ

75 Ἴντα ἴν' αὐτὴ ἡ ἀθιβολή; Πέ μου, πού νὰ μὴ σώσης,

[76] ποιός ἦταν πού σοῦ βάρηκε;

ΚΑΤΖΑΡΑΠΟΣ

[76] Πῶς ἤμπορεῖς νά γνώσης
τὸ πρᾶμα, ἃ δὲν τὸ δηγηθῶ σωστά; κι' ἀγρίκησέ μου,
γιὰ τὸ Θεό, μ' ἀπομονή, κι' ὕστερα βοήθησέ μου.
Ἔτσι, κοντὰ σὰν ἔσωσα στὰ μαλεκουζινάτα
80 κι' εἶδα δυὸ τριὰ χαλκώματα κριάς ὁμορφο γεμάτα —

ΝΙΚΟΛΟΣ

Λογιάζω τίβοτά 'κλεψες, γιὰ κεῖνο σοῦ βαρῆκα.

ΚΑΤΖΟΥΡΜΠΙΟΣ

Δὲν τό 'κλεψα, μὰ τό 'βλεπα, γιὰῦτος μὲ τρώ' ἠ πρίκα.
Μὰ στέκοντας καὶ βλέποντας τὰ ξίγκια τὰ περίσσα
καὶ τς ὁμορφιές ὅπου 'χασι, τὰ σάλια μὸκινῆσα,
85 γιὰτ' εἶδα δυὸ κομμάτια κριάς ὁμορφα μέσα στ' ἄλλα,
τόσα παχιά, τόσα καλά, τόσα πολλὰ μεγάλα,
π' ὄλος ἐξαναστάθηκα, κι' αὐτὸ τὸ κοπελάκι,
τῆς Πισπορδίτης τὸ παιδί, σύρνει τὸ δοξάρακι
κι' εἰς τὴν κοιλιὰ μ' ἐδόξεψε, καὶ λέγει μου: δὲ γιαίνεις
90 ποτὲ ἀπὸ 'υτὴνη τὴν πληγὴ, καημένε, μὰ ποθαίνεις,
ἀνὲν κι' αὐτὰ τὰ φαγητὰ δὲ φάγης νὰ χορτάσης.
Κι' ἃ θες νὰ γιάνω, ἀφέντη μου, ἔλα μοῦ τ' ἀγοράσης!

ΝΙΚΟΛΟΣ

Γιὰ δέτε τίνος ἤθελα νὰ στέκω ν' ἀφουκροῦμαι!
Μιὰν ὥρα κόβω σοῦ τηνε τὴ μύτη σου, φοβοῦμαι.
95 Ἐγὼ 'λεγα κι' ἐγύρευες στράτα νὰ μὲ γλιτώσης,
κι' ἐσὺ 'ρθες πάλι σήμερο σάλια νὰ μὲ γεμώσης.

Λίνος Πολίτης (επιμ.), *Γεωργίου Χορτάτση Κατζούρμπος: κωμωδία*, κριτική έκδοση, σημειώσεις, γλωσσάριο [Κρητικών Θέατρον, 1], Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, Ηράκλειο 1964.